

12. november 1938. Dolná Strehová.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Emilom Šoltсом, správcom školy v obci Prieloh-Dolná Strehová, ktorý vypovedal o prepadnutí slovenskej ľudovej školy maďarským vojskom.

Protokol

Správca školy Emil Šoltес vypovedá:

Dňa 12. 11. 1938 o 11. hodine som sa vzdialil zo školy v Parlagu (*Prieloh*). Išiel som na poštu do Dolnej Strehovej. O 17. hodine som sa vrátil domov. Moja manželka Elena Šoltесová mi preľakaná oznámila, že dnes o 12.30 hodine maďarski vojaci obkľúčili školu. V počte 25 – 30 mužov vnikli do školy a hľadali správcu školy. Keď zistili jeho neprítomnosť, poprekútili celú školu, vzali obraz bývalého prezidenta Beneša, ktorý z niektorých vojakov odniesol preč. Viacerí vojaci obkľúčili moju manželku a pripomínali jej, že Pavel M. a Štefan H., občania z Parlagu, sú Maďari a vypytovali sa na zmýšľanie ostatných občanov. Deťom, ktoré boli pri škole, povedali, že tu sa budú učiť už maďarsky, a to hneď. Po tomto výjave, opustiac školu, odišli z nášho územia k demarkačnej čiare.

Pred príchodom do školy stretli sa maďarskí vojaci s občanom Štefanom K. z Parlagu, ktorý vypovedá:

Dňa 12. 11. 1958 asi o 12.20 hodine išlo popri mne po ceste asi 25 – 30 maďarských vojakov. Pozdravil som ich: „Dobrý deň“, na čo mi jeden z nich odpovedal: „Pán Boh daj“. Spýtal sa ma, či chceme byť Maďari. Ja som mu odpovedal, že nie, lebo sme Slováci. Na to mi maďarsky povedal: „Oni budú Maďari“. Ja som mu na to odpovedal tiež maďarsky, že budú s nami tak zachádzať ako pred vojnou. Oni mi odpovedali, že nie. Ja som na to povedal, že dnes nie, ale zajtra áno. S tým sme sa rozišli a vojaci odišli smerom ku škole a videl som, ako ju obkľúčili. Čo sa robilo v škole, neviem. Po odchode maďarských vojakov som vošiel do školy, kde som videl rozrušenú pani učiteľku a táto mi oznámila prípad tak, ako vyličil správca školy Emil Šoltес.

Správca školy Emil Šoltес dodatočne udáva, že keď maďarskí vojaci odchádzali, povedali mojej manželke: „S bohom, do videnia.“ Toto povedali nemecky.

Prečítané a podpísané.

František Bartoš, inšpektor II. tr., v. r.
Vrchný strážmajster František Římek, v. r.

Emil Šoltес, správca školy, v. r.
Štefan K., v. r.

AMZV ČR, PrS., kr. 62, f.7, č. 166 833.

12. november 1938. Dunajská Lužná-Nové Košariská.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Jozefom K., jeho manželkou Eliškou K. a Katarínou M., predtým kolonistami, obyvateľmi obce Bellova Ves, ktorí vypovedali, že v strachu o vlastný život a pod nátlakom maďarského vojska opustili kolóniu a zanechali tam svoj majetok.